

Jaarverslag Leerplicht
2010 - 2011
Gemeenten Woerden,
Oudewater en Montfoort

Gemeente Woerden

11i.02972

Westelijk Weidegebied
Utrecht

"Meten is weten"

INHOUDSOPGAVE

	Pag.
Inleiding	3
Speerpunt voor schooljaar 2011-2012	4
Conclusies en aanbevelingen voor schooljaar 2010-2011	5
Feiten en cijfers van het schooljaar 2010-2011	6
Cijfers Woerden	6
Cijfers Oudewater	9
Cijfers Montfoort	10
Processen-verbaal	11
Cijfers RMC Woerden, Oudewater en Montfoort	12
Overige activiteiten van de leerplichtambtenaren	13
Bijlage 1	
Uitvoering van de Leerplichtwet in de gemeente Woerden	15
Bijlage 2	
RMC / Voorkomen van voortijdig schoolverlaten	18
Bijlage 3	
Uitleg vrijstellingen	19

Inleiding

Voor u ligt het jaarverslag over de uitvoering van de Leerplichtwet 1969 in de gemeenten Woerden, Montfoort en Oudewater over het schooljaar 2010-2011.

Het college van burgemeester en wethouders is verantwoordelijk voor het toezicht op de naleving van de Leerplichtwet en heeft daarvoor leerplichtambtenaren aangesteld. Dit jaarverslag geeft een cijfermatige verantwoording van de inspanningen op het terrein van de leerplicht in het schooljaar 2010-2011 en een beschrijving van de verschillende soorten werkzaamheden van de leerplichtambtenaren.

In het schooljaar 2010-2011 is de formatie van de leerplichtambtenaren inclusief de MBO-opleidingsadviseur 2,1 fte. Zij handhaven de leerplicht in het primair onderwijs, het voortgezet onderwijs en het MBO voor de leerlingen die wonen in de gemeente Woerden en voor de leerlingen in het voortgezet onderwijs en het MBO in Oudewater en Montfoort. De gemeente Woerden voert tevens de leerplichtadministratie van deze gemeenten uit.

In het schooljaar 2010-2011 hebben twee grote wijzigingen plaatsgevonden die van belang zijn voor de uitvoering van de leerplicht in de gemeente Woerden. Ten eerste is dit schooljaar een kwaliteitsslag gemaakt op het gebied van de applicatie Key2onderwijs, waar de afdeling Leerplicht mee werkt. Dit betekent een betere registratie van de leerlinggegevens en van het schoolverzuim. Hierover leest u meer bij de toelichting van de jaarcijfers.

Ten tweede is de samenstelling van het leerplichtteam gewijzigd. Nadat Mariëtte Hitzert eind mei 2010 leerplichtambtenaar Olga Wagensveld heeft opgevolgd, kondigde Petra van den Bosch haar vertrek aan per 1 januari 2011. Petra heeft ruim zes jaar als leerplichtambtenaar in de gemeente Woerden gewerkt en is nu schoolmaatschappelijk werker in Utrecht.

Petra's werk is overgenomen door Ruth Mijnals. Zij werkt sinds ruim twee jaar als leerplichtambtenaar/medewerker RMC voor het MBO in Woerden. Vanaf 1 januari 2011 is Ruth leerplichtambtenaar op het PO, VO en, voor de 18-minners, op het MBO. De begeleiding van 18-plussers op het MBO en van jongeren zonder startkwalificatie heeft Ruth overgedragen aan collega Ella Launspach. Ella is 12,5 jaar in dienst van de gemeente Woerden in verschillende functies, waaraan sinds 1 april 2011 RMC medewerker/Opleidingsadviseur MBOaan is toegevoegd.

Met het vertrek van Olga en Petra is tevens een schat aan kennis en ervaring vertrokken. De nieuwe leerplichtambtenaren doen hun best het gat op te vullen dat beide voorgangers hebben achtergelaten. Ze doen hun werk met dezelfde insteek en met evenveel bevoegenheid, maar zullen hier en daar de accenten hier en daar anders leggen. Leerplicht blijft immers mensenwerk.

De leerplichtambtenaren:

Ruth Mijnals, Mariëtte Hitzert en Ella Launspach (opleidingsadviseur)

Speerpunt voor schooljaar 2011-2012

Het speerpunt van leerplicht in het schooljaar 2011-2012 is het terugdringen van extra verlof buiten de schoolvakanties om. Dit speerpunt is onder te verdelen in 2 acties:

1. Controle luxeverzuim

Het is inmiddels traditie dat de leerplichtambtenaren de dag voor het begin van de schoolvakantie een aantal basisscholen bezoeken om te controleren op ongeoorloofd schoolverzuim. Bij verdachte ziekmeldingen gaan ze op huisbezoek. Dergelijke controles zijn afgelopen schooljaar om diverse redenen niet uitgevoerd. In plaats daarvan is schooldirecties voor de schoolvakanties per mail gevraagd om mogelijk ongeoorloofd schoolverzuim te melden.

Naar aanleiding van deze mails zijn zo'n tien gezinnen (soms met meerdere kinderen in één gezin) gemeld. De ouders zijn opgeroepen voor een gesprek. Een deel heeft vervolgens een waarschuwingsbrief ontvangen, tegen enkele ouders is proces-verbaal opgemaakt. De leerplichtambtenaren ondervinden dat een hardnekkig gerucht in Woerden rondwaart dat luxeverzuim van maximaal 2 dagen de eerste keer standaard wordt afgedaan met een schriftelijke waarschuwing. Dit gerucht zal komend jaar actief worden ontzenuwd: alle ouders die zonder toestemming eerder met vakantie gaan, worden in elk geval opgeroepen voor een gesprek met een leerplichtambtenaar. Mogelijk volgt daarna een proces-verbaal.

Opvallend is verder, dat slechts een klein aantal basisscholen luxeverzuim meldt. Andere basisscholen melden niet, terwijl ook daar ongetwijfeld luxeverzuim voorkomt. Eén basisschooldirecteur schreef zelfs dat hij luxeverzuim niet actief zou melden omdat hij geen tijd heeft om de verzuimmeldingen administratief te verwerken.

Wijzer geworden door bovenstaande ervaring, zullen de leerplichtambtenaren dit schooljaar de traditie in ere herstellen en voorafgaand aan 4 schoolvakanties per jaar een aantal basisscholen bezoeken. Overigens: luxeverzuim komt ook op scholen voor voortgezet onderwijs voor. Ook deze scholen worden uitgenodigd dit verzuim te melden. Bovendien controleren de leerplichtambtenaren bij elke melding van luxeverzuim ook de schoolgang van andere leerplichtige kinderen in het gezin.

2. Verlof buiten schoolvakanties

De leerplichtambtenaren krijgen geregeld signalen dat schooldirecties (te) soepel zijn met het verlenen van extra verlof buiten de schoolvakanties. Dit leidt nogal eens tot scheve gezichten: „Waarom krijgen mijn kinderen niet een paar extra dagen vrij, terwijl dat gezin twee hele weken eerder op vakantie mag?”

De beslissing voor extra verlof van maximaal 10 dagen per jaar ligt bij de directeur van de school. De gronden waarin hij of zij extra verlof toekent, zijn 'gewichtige omstandigheden' of 'vakantie wegens seizoensgebonden arbeid van één van de ouders'. Gewichtige omstandigheden zijn omstandigheden die buiten de wil en invloed van de ouders en/of jongere liggen. Het begrip seizoensgebonden arbeid wordt ook beperkt uitgelegd door de rechter. Pieken in het werk door vakantiedrukke of tekort aan personeel in de (zomer)vakantie vallen daar dus niet onder.

Soms vraagt de schooldirecteur vooraf advies van de leerplichtambtenaren, die dit zeer op prijs stellen. Voordeel daarvan is, dat de Woerdense scholen zoveel mogelijk eenduidig beleid voeren. Daar komt bij, dat de schooldirecteur zich gesteund weet door de leerplichtambtenaar en naar haar kan doorverwijzen. Zo hoeft hij of zij zelf niet de relatie met de ouders op het spel te zetten. Komend jaar gaan de leerplichtambtenaren bij de directeuren van basisscholen en het voortgezet onderwijs het extra verlof buiten de schoolvakanties onder de aandacht brengen met als doel dit zoveel mogelijk terug te dringen.

Conclusies en aanbevelingen voor schooljaar 2010-2011

Basisonderwijs

- Het aantal meldingen luxe verzuim is gedaald.
- Van basisscholen komen nauwelijks meldingen van zorgwekkend verzuim.
- Vanaf 2011-2012 worden de steekproefsgewijze controles omstreeks de schoolvakanties uitgebreid.
- Vanaf 2011-2012 nodigen de leerplichtambtenaren alle ouders uit voor een gesprek als reactie op het luxeverzuim. Het is aan de leerplichtambtenaar om te beslissen of het verzuim wordt afgedaan met een waarschuwing of met een proces-verbaal.

Voortgezet onderwijs

- Het aantal meldingen van signaal verzuim is, met 20 procent, fors toegenomen.
- Het aantal meldingen van schorsingen is eveneens sterk toegenomen.
- Er zijn dit schooljaar meer jongeren verwezen naar Halt voor een leer- of werkstraf.
- Dit jaar is het aantal gemelde schorsingen bijna verdubbeld.
- Ziekteverzuim bestaat voor een deel uit verborgen, zorgwekkend verzuim. Leerlingen met vage klachten en/of een lage drempel om zich ziek te melden dienen eerder bij de leerplichtambtenaar te worden gemeld.
- In 2010-2012 was er een handvol hardnekkige schoolweigeraars waar de leerplichtambtenaren veel tijd en energie in hebben geïnvesteerd.
- De stijging van het aantal meldingen van signaalverzuim is mogelijk mede toe te schrijven aan een verbeterde registratie. Voor een zuivere vergelijking tussen de cijfers dienen de jaarcijfers van 2011-2011 te worden afgewacht.
- Het is niet duidelijk of de toename van het aantal schorsingen verband houdt met een toename van het aantal gedragsstoornissen van jongeren, of met een sterker *zero-tolerance* beleid van scholen of meer bereidheid om te melden.
- Halt kan een goed middel zijn om het verzuim te doen stoppen. Er zit echter (te) veel tijd tussen Halt-verwijzing en afsluiting van de straf. Hier heeft de leerplichtambtenaar geen invloed op.
- Als scholen schorsingen actief blijven melden, kan de leerplichtambtenaar daar tijdig op blijven inspelen.
- Naast snellere signalering, is betere kennis van en ervaring met hulpverlening nodig om krachtig te kunnen ingrijpen.

MBO

- De verzuimmeldingen in het MBO zijn dit schooljaar opnieuw gestegen. Dit geldt zowel voor kwalificatieplichtigen als voor 18-plussers. Mogelijke oorzaken hiervan zijn de betere samenwerking met de ROC's.
- Het valt op dat het aanpakken van schoolverzuim ten koste gaat van de bemiddeling van de echte RMC-doelgroep (18-plus zonder school)
- Opgevallen is dat dit schooljaar jongeren zich bij het RMC gemeld hebben om een leerwerkplek te vinden. In voorgaande jaren lukte het jongeren in Woerden, Oudewater en Montfoort op eigen kracht aan werk te komen.
- Door het systeem Aanmelding in Beeld (van Intergrip) kan de RMC medewerker in een eerder stadium jongeren benaderen die niet zijn 'aangekomen' op een MBO opleiding.
- Het is aan te bevelen aandacht te blijven verlenen aan schoolverzuim bij 18-plussers en kwalificatieplichtigen. De ervaring is dat als jongeren eenmaal met school zijn gestopt, het lastiger is ze terug te leiden naar een opleiding.
- Het is aan te bevelen de samenwerking tussen UWV werkbedrijf, Sociale Zaken en RMC te intensiveren om zo het aantal jongeren zonder werk en opleiding beter in beeld te krijgen en ze goed te begeleiden.
- Het is aan te bevelen dat Suwinet, het informatiesysteem waar professionals informatie uitwisselen over onder meer arbeidsmarkttoeleiding, dienstverbanden en uitkeringen van inwoners, een instrument wordt voor leerplicht/RMC om voortijdig schoolverlaters op te sporen. Met dit instrument kan effectiever gewerkt worden.
- Het is aan te bevelen het systeem Aanmelding in Beeld te blijven gebruiken om jongeren die niet op een opleiding zijn aangekomen sneller te achterhalen.

Feiten en cijfers van het schooljaar 2010-2011

Aantal leerplichtigen Woerden	totaal
Volledig leerplichtig 5 tot 16 jaar	5.205
Kwalificatieplichtig 16 en 17 jaar	872

(Zie voor cijfers en feiten Oudewater en Montfoort schooljaar 2010-2011 bijlage 1 en 2)

Let op: de leerplicht eindigt aan het eind van het schooljaar waarin de jongere 16 jaar is geworden. De kwalificatieplicht eindigt op de 18de verjaardag.

Aantal dossiers	Schooljaar 2008-2009	Schooljaar 2009-2010	Schooljaar 2010-2011
Basisonderwijs (BAO)	52	66	43
Speciaal basisonderwijs (SBAO)	6	4	1
Voortgezet onderwijs (VO)			
VMBO	113	99	179
Havo/VWO	28	42	70
Voortgezet (Speciaal) Onderwijs (V(S)O)	15	9	16
Praktijkonderwijs	11	10	17
Middelbaar Beroepsonderwijs (MBO)	88	101	130
Onbekend/geen (VSV'ers)	-	-	69
Totaal aantal dossiers	313	331	525

Let op: dit schooljaar is een kwaliteitsslag gemaakt op het gebied van de applicatie Key2onderwijs, waar de afdeling Leerplicht mee werkt. Dit betekent een betere registratie van de leerlinggegevens en van het schoolverzuim. Nieuw is dat dit schooljaar ook de verzoeken om advies en informatie geregistreerd zijn. Hierdoor ontstaat een completer beeld van de werkzaamheden van de leerplichtambtenaren en de RMC medewerker/Opleidingsadviseur. Het betekent echter ook, dat de cijfers niet zonder meer te vergelijken zijn met die van eerdere schooljaren.

Verder is besloten met ingang van dit schooljaar niet langer de verschillende scholen en hun locaties apart te tellen maar alleen onderscheid te maken in de onderwijssoorten. Wij vinden het onderscheid in scholen niet meer relevant omdat de hoeveelheid meldingen niet zozeer betrekking heeft op verzuim op die scholen, maar ook kan duiden op een nauwe samenwerking met leerplicht. Dat kan zich bijvoorbeeld uiten in vragen om advies en informatie. Wij menen bovendien dat deze registratie de leesbaarheid bevordert.

De leerplichtambtenaren maken onderscheid tussen verschillende soorten ongeoorloofd schoolverzuim. Luxe verzuim is het op initiatief van de ouders en zonder toestemming van school, opnemen van extra verlofdagen buiten de officiële vakanties om. Relatief ofwel signaal verzuim wordt onderscheiden in geregeld te laat komen, spijbelen (ongeoorloofd verzuimen van uren of dagen) en problematisch of zorgwekkend verzuim. Hoog ziekteverzuim zonder duidelijke medische oorzaak wordt ook onder het zorgwekkend verzuim geschaard. Ten slotte is er absoluut schoolverzuim, waarbij de leerling helemaal niet bij een school of instelling staat ingeschreven.

Luxe verzuim (artikel 13a Leerplichtwet 1969)		Waarschuwing	Proces-verbaal
Basisonderwijs	14		
Voortgezet Onderwijs	10		
TOTAAL	24	14	10

In het MBO is in 2010-2011 geen luxe verzuim gemeld. Speciaal en regulier basisonderwijs zijn in het belang van de leesbaarheid samengevoegd. Ook alle vormen van voortgezet onderwijs, dus inclusief speciaal - en praktijkonderwijs zijn samengevoegd.

Luxe verzuim	2008-2009	2009-2010	2010-2011
	35	56	24

Relatief verzuim, te laat komen		Waarschuwing	Halt-verwijzing
Voortgezet Onderwijs	41		
TOTAAL	41	38	3

Van de basisscholen en het MBO zijn in 2010-2011 geen leerlingen gemeld die te vaak te laat kwamen.

Relatief verzuim, spijbelen		Afsprakenbrief / waarschuwing na gesprek	Halt-verwijzing
Voortgezet Onderwijs	44		
MBO	12		
TOTAAL	56	40	5

In het basisonderwijs wordt nog niet gespijgeld.
De overige meldingen werden op een andere manier afgehandeld, bijvoorbeeld door de school advies te geven over de aanpak van het verzuim.

Relatief verzuim, zorgwekkend		Afsprakenbrief / waarschuwing na gesprek	Haltverwijzing of proces- verbaal
Basisonderwijs	2		
Voortgezet Onderwijs	38		
MBO	2		
TOTAAL	42	22	6

De overige 14 meldingen werden op een andere manier afgehandeld, bijvoorbeeld door een adviestraject met leerling en ouders, school en hulpverlening. Bij de 2 meldingen uit het basisonderwijs heeft de leerplichtambtenaar moeten bemiddelen.

Relatief verzuim, kwalificatieplichtigen		Afsprakenbrief/ waarschuwing na gesprek	Informatie/advies gegeven
Voortgezet onderwijs	2		
MBO	36		
TOTAAL	38	25	5

De overige meldingen zijn op een andere manier afgehandeld, bijvoorbeeld door te bemiddelen tussen leerling, ouders en school.

Signaal verzuim	2008-2009	2009-2010	2010-2011
Voortgezet onderwijs	112	106	125
MBO	24	43	50
TOTAAL	140	150	177

In schooljaar 2010-2011 hebben de leerplichtambtenaren voor het eerst de advies- en bemiddelingsverzoeken apart geregistreerd. Dat kan variëren van een advies aan de directeur van een school om wel of geen extra verlofdagen toe te kennen (soms gevolgd door een telefoontje van de ouders waarin de leerplichtambtenaar haar advies nog eens toelicht) tot bemiddeling bij conflicten tussen school en ouders. Ook de adviezen in het ZAT en aan Justitie, Raad voor de Kinderbescherming en Jeugdzorg worden per leerling geregistreerd. Als voor één leerling meerdere adviezen worden gevraagd of als een intensief bemiddelingstraject is ingezet, wordt dit geregistreerd als één advies- of bemiddelingsverzoek.

Bemiddeling / advies		Informatie/advies gegeven
Basisonderwijs		26
Voortgezet onderwijs		83
MBO		61
TOTAAL	170	

Bemiddeling / advies	2008-2009	2009-2010	2010-2011
	16	20	170

Schorsingen / verwijderingen

Schorsing		Voor kennisgeving aangenomen)	Info/advies gegeven
Basisonderwijs	2		
Voortgezet Onderwijs	48		
TOTAAL	50	43	7

Er zijn dit jaar geen schorsingen gemeld door het MBO.

Schorsing/verwijdering	2008-2009	2009-2010	2010-2011
	18	27	50

De leerplichtambtenaar heeft geen formele, wettelijke taak bij schorsingen, en niet alle scholen melden dit nog. Schorsing is een maatregel van de school en voor leerplicht een signaal van gedragsproblemen die samen kunnen hangen of kunnen leiden tot ongeoorloofd schoolverzuim. Leerlingen met gedragsproblemen worden soms besproken in het ZAT (Zorgadviesteam). Bij een verzuimgesprek met de leerplichtambtenaar is een schorsing soms gespreksonderwerp.

Voor een school kan een schorsing het begin zijn van een verwijderingsprocedure. Een voornemen tot verwijdering moet wel officieel gemeld worden aan de leerplichtambtenaar. Het is van belang dat de leerplichtambtenaar tijdig wordt betrokken in zo'n proces om te voorkomen dat de leerling voortijdig schoolverlater wordt.

Dit jaar is het aantal meldingen van schorsingen bijna verdubbeld. Of dit komt door een betere registratie in Key2Onderwijs, een toegenomen bereidheid om te melden door scholen of dat het aantal schorsingen werkelijk is toegenomen, is onbekend.

Er is dit jaar één leerplichtige leerling van school verwijderd. Deze 17-jarige scholier zat op het voortgezet onderwijs en is bemiddeld naar werk.

Zaken Woerden												
onderwijs soort	totaal aantal meldingen	soort verzuim:			schorsing	bemiddeling	vrijstellingen verleend artikel:					
		Lux	Sig	Abs			11g	11d	15	3a/3b	5a	5c
Basis onderwijs	44	14	2		2	26	3				6	
Voortgezet onderwijs	266	10	125		48	83						4
MBO	92		50	3		39			3			
18+				5		22						

Cijfers Oudewater

Aantal leerplichtigen Oudewater	totaal
Volledig leerplichtig Voortgezet Onderwijs (VO) 12 tot 16 jaar	430
Kwalificatieplicht 16 tot 18 jaar	260

Voor het basisonderwijs heeft Oudewater een eigen leerplichtambtenaar. De leerplichtambtenaren in Woerden maken wel proces-verbaal op voor (ouders van) basisscholieren in deze gemeente. Uiteraard is er ook overleg tussen de leerplichtambtenaren van Woerden en Oudewater.

Totaal aantal meldingen	2008-2009	2009-2010	2010-2011
Voortgezet (Speciaal) Onderwijs en Praktijkschool	17	17	38
Middelbaar Beroepsonderwijs (MBO)	21	18	30
Basisonderwijs	0	0	2
Totaal	38	35	70

Zaken Oudewater												
onderwijs soort	totaal aantal meldingen	soort verzuim:			schorsing	bemiddeling	vrijstellingen verleend artikel:					
		Lux	Sig	Abs			11g	11d	15	3a/3b	5a	5c
Voortgezet Onderwijs	38		22		4	12					1	
Basisond.	2	1				1						
MBO	19		10	3		6			1			
18+	11		6	5								

	2008-2009	2009-2010	2010-2011
Luxe verzuim	4	1	1
Signaal verzuim	16	18	38
Waarvan VO		11	13
Waarvan MBO 18-		5	5
Bemiddeling/advies	1	2	19
Schorsing/verwijdering	1	0	4

Proces-verbaal	Luxe-verzuim	Signaal verzuim
Basisonderwijs	1	
Voortgezet onderwijs		3
MBO		1

Cijfers Montfoort

Aantal leerplichtigen Montfoort	totaal
Volledig leerplichtig Voortgezet Onderwijs (VO) 12 tot 16 jaar	597
Kwalificatieplicht 16 tot 18 jaar	376

Voor het basisonderwijs heeft Montfoort een eigen leerplichtambtenaar. De leerplichtambtenaren in Woerden maken wel proces-verbaal op voor (ouders van) basisscholieren in deze gemeente. Uiteraard is er ook overleg tussen de leerplichtambtenaren van Woerden en Montfoort.

Totaal aantal meldingen	2008-2009	2009-2010	2010-2011
Voortgezet (Speciaal) Onderwijs (V(S)O) en Praktijkschool	20	32	64
Middelbaar Beroepsonderwijs (MBO)	29	27	37
Totaal	49	59	101

De toename van het aantal dossiers is mede toe te schrijven aan een verbeterde registratie.

Zaken Montfoort														
onderwijs soort	totaal aantal meldin gen	soort verzuim:			schor sing	bemid deling	vrijstellingen verleend artikel:							
		Lux	Sig	Abs			11g	11d	15	3a/ 3b	5a	5c		
Voortgezet onderwijs	63	2	31		8	22								
Basis onderwijs	1					1								
MBO	23		14	3	1	5								
18+	14		8			6								

	2008-2009	2009-2010	2010-2011
Luxe verzuim	1	3	2
Signaal verzuim	20	33	45
Waarvan VO	11	13	31
Waarvan MBO 18-	5	5	14
Bemiddeling/advies	1	5	34
Schorsing/verwijdering	3	1	9

Proces-verbaal	Luxe-verzuim	Signaal verzuim
Basisonderwijs		
Voortgezet Onderwijs	1	1
MBO		

Processen-verbaal

De leerplichtambtenaren voor het PO, VO en MBO zijn opgeleid en beëdigd tot Buitengewoon Opsporingsambtenaar (BOA) en daarmee bevoegd tot het opmaken van proces-verbaal. De RMC medewerker/Opleidingsadviseur is geen BOA omdat zij alleen jongeren van 18 jaar en ouder begeleidt. Voor deze groep zijn geen handhavingsmiddelen beschikbaar.

Bij luxe verzuim en absoluut schoolverzuim wordt altijd proces-verbaal tegen de ouders opgemaakt. Bij relatief schoolverzuim bij leerlingen boven de 12 jaar kan proces-verbaal worden opgemaakt tegen de jongere zelf en tegen de ouders.

Er zijn in totaal (inclusief Oudewater en Montfoort) 27 processen-verbaal opgemaakt, waarvan 10 leerlingen naar Halt zijn gegaan.

Aantal PV's	Schooljaar 2008/2009			Schooljaar 2009/2010				Schooljaar 2010/2011		
	luxe	signaal	halt	luxe	signaal	halt	absoluut	luxe	signaal	halt
BAO	1			10			2	6		
(S)VO	1	7	5	2	11	3		2	7	10
MBO		1			1		1		2	
Totaal			15				30			27

Het totaal aantal processen-verbaal is in 2010-2011 iets afgenomen ten opzichte van het jaar ervoor. Dat geldt zowel voor het luxe- als het signaalverzuim. Het aantal Halt-verwijzingen is dit schooljaar aanmerkelijk gestegen. Dit past binnen het beleid van de leerplichtambtenaren om snel op te treden bij beginnend verzuim. Daarmee hopen ze het verzuim tijdig 'een halt toe te roepen'. Bij één jongere bleek de Halt-straf geen effect te hebben: tegen hem werd later in het schooljaar proces-verbaal opgemaakt. Hij moet zich binnenkort verantwoorden bij de kantonrechter.

In tegenstelling tot vorig jaar zijn er geen processen-verbaal opgemaakt voor absoluut verzuim. De reden daarvan is, dat in de rechtszaken tegen de 2 gezinnen waartegen vorig jaar proces-verbaal was opgemaakt, nog geen uitspraak was gedaan. De ouders van de in totaal 7 kinderen maakten, zonder succes, bezwaar tegen de richting van het onderwijs van alle scholen in Woerden en omgeving. In plaats daarvan willen zij hun kinderen thuis onderwijzen. Pas in mei 2011 zijn de gezinnen in het ongelijk gesteld door de rechter. Eén van deze gezinnen is inmiddels verhuisd naar een andere gemeente. Het gezin dat nog in Woerden woont, krijgt tot 1 oktober 2011 alsnog de gelegenheid de kinderen in te schrijven op een basisschool, anders volgt opnieuw proces-verbaal.

Soort verzuim	Afdoening
Luxe	2 x geldboete, 4 x voorwaardelijk sepot met een proeftijd van een jaar, 2 ouders moeten zich nog verantwoorden voor de Officier van Justitie.
Signaal	1 x een voorwaardelijke sepot met proeftijd 1 x maatregel Hulp en Steun, met een voorwaardelijke werkstraf van 30 uur 1 x werkstraf van 70 uur (in combinatie met 2 andere vergrijpen) 5 x nog geen afdoening bekend.
Halt	5 keer werk/leerstraf positief afgesloten, 4 x werk/leerstraf nog in behandeling, 1 x negatief afgesloten.

Cijfers RMC WOERDEN

	Vrijstelling 18- / hoogst haalbare niveau	Proces Verbaal [incl. HALT]	Werk > 12 uur	Start opleiding	Werk met opleiding	Particuliere opleiding	Verwijzing Opvang / zorg / UWV	Verzuim – blijft op school	Nog in begeleiding bij RMC	Onbekend / geen reactie /overig
KP 73	1		5	12			6	38	1	10
RMC-18+ 85	1		9	10	1		18	20	6	20
Totaal 158	2		14	22	1		24	58	7	30

Cijfers RMC OUDEWATER

	Vrijstelling 18- / hoogst haalbare niveau	Proces Verbaal [incl. HALT]	Werk > 12 uur	Start opleiding	Werk met opleiding	Particuliere opleiding	Verwijzing Opvang / zorg / UWV	Verzuim – blijft op school	Nog in begeleiding bij RMC	Onbekend / geen reactie /overig
KP 12			1	2	1			5	1	2
RMC-18+ 13			1	1			2	2	1	6
Totaal 25			2	3	1		2	7	2	8

Cijfers RMC MONTFOORT

	Vrijstelling 18- / hoogst haalbare niveau	Proces Verbaal [incl. HALT]	Werk > 12 uur	Start opleiding	Werk met opleiding	Particuliere opleiding	Verwijzing Opvang / zorg / UWV	Verzuim – blijft op school	Nog in begeleiding bij RMC	Onbekend / geen reactie /overig
KP 18			2	3				8	2	3
RMC-18+ 9			2	1			1	1		4
Totaal 27			4	4			1	9	2	7

In het overzicht gaat het om jongeren die zijn uitgevallen op het MBO of op een andere wijze geen inschrijving hadden op een opleiding. Deze jongeren zijn door de RMC medewerker begeleid. De kopjes bovenaan het overzicht geven de bestemming aan die de jongeren aan het einde van het traject hadden. Dit is een indeling zoals ook bij het ministerie van Onderwijs Cultuur en Wetenschappen (OCW) wordt gehanteerd. Het gaat in het overzicht om de begeleiding van jongeren van 18- en 18+.

Overige activiteiten van de Leerplichtambtenaren

- *Dag van de Leerplicht*

De 'Dag van de Leerplicht' is dit jaar op donderdag 17 maart 2011 gehouden. Het thema was *Schijn je licht op leerplicht!* Wethouder Titia Cnossen bezocht de VMBO-locatie van het Kalsbeek College, locatie Bredius. In enkele klassen voerde ze gesprekken met jongeren over hun kennis en ervaringen met leerplicht.

- *Deelname zorgadviesteams (ZAT's) en Bovenschools Zorgoverleg*

De leerplichtambtenaren hebben zitting in Zorg Advies Teams (ZATs) op het voortgezet en middelbaar beroepsonderwijs, waarin jongeren worden besproken die zorgwekkend gedrag vertonen. Bij dit multidisciplinair overleg dat op school wordt gehouden zijn, naast vertegenwoordigers van school (zorgcoördinatoren, adjuncten/teamleiders), ook een maatschappelijk werker (Zuwe) van het Jeugdloket, een wijkagent, een schoolarts of schoolverpleegkundige van de GGD en een ambulante begeleider van het speciaal onderwijs aanwezig. Op elke schoollocatie komt zo'n zes keer per schooljaar een ZAT bijeen. In totaal nemen de leerplichtambtenaren dus jaarlijks ongeveer 40 keer deel aan een ZAT.

Dit schooljaar is tevens een bovenschools zorgoverleg (bzo) van het samenwerkingsverband binnen onze regio van start gegaan, waar een van de leerplichtambtenaren aan deelneemt. Binnen het bzo, dat ongeveer een keer per 3 weken bijeenkomt, worden leerlingen besproken met dergelijke zware of ingewikkelde problematiek dat er binnen de ZATs van de scholen geen oplossing voor is gevonden. Het bzo anticipeert op de wetgeving over passend onderwijs, die na uitstel van een jaar mogelijk per 1 augustus 2012 van start zal gaan. In de nabije toekomst mogen scholen geen leerlingen meer weigeren en zijn zij verplicht binnen de samenwerkingsverbanden onderwijsoplossingen te vinden voor probleemleerlingen.

- *CJG en Netwerkoverleg Oudewater*

De leerplichtambtenaren nemen twee maal per jaar deel aan het Netwerkoverleg Oudewater en incidenteel aan het multidisciplinair overleg van het Centrum Jeugd en Gezin (CJG) in Woerden. In deze overleggen worden signalen en knelpunten besproken met alle partijen die betrokken zijn bij de zorg aan jongeren van 0 tot 18 jaar in de betreffende gemeenten.

- *Veiligheidshuis*

Twee keer per jaar vindt een leerplichtoverleg plaats in het gerechtsgebouw van het Arrondissement te Utrecht. Bij dit overleg zijn vertegenwoordigers van het Openbaar Ministerie (OM) en leerplichtambtenaren uit de regio aanwezig. Ontwikkelingen en ervaringen worden tijdens dit overleg uitgewisseld. Dit jaar is er een nieuw *format* voor een proces-verbaal Leerplicht vastgesteld, om een uniforme werkwijze te bevorderen.

Het OM vraagt de leerplichtambtenaren verder om informatie over jongeren die besproken worden in het Justitieel Casus Overleg (JCJ). In dit overleg, dat wekelijks wordt gehouden, worden jongeren uit onze regio besproken die een strafbaar feit hebben gepleegd. Het OM, de politie, Bureau Jeugdzorg en de Raad voor de Kinderbescherming bepalen gezamenlijk de beste aanpak voor die jongere. De informatie over de schoolgang van deze jongere en andere relevante bijzonderheden die bekend zijn bij Leerplicht wordt hierin meegenomen.

- *Afstemming binnen Westelijk Weidegebied*

De leerplichtambtenaren nemen actief deel aan de overleggen binnen de Utrechtse subregio Westelijk Weidegebied Utrecht (WWU). Het is de bedoeling dat de vijf samenwerkende gemeenten binnen deze regio hun werkwijze zoveel mogelijk met elkaar afstemmen. Het instrument daarvoor is de gezamenlijke ambtsinstructie. De bestaande instructie stamt uit 2004 en is op diverse onderdelen verouderd. Dit schooljaar is daarom begonnen met het opstellen van een nieuwe ambtsinstructie waar één van de Woerdense leerplichtambtenaren aan heeft meegeschreven.

- *Controle verzuimregistratie scholen*

Dit schooljaar hebben de leerplichtambtenaren samen met een collega uit Utrecht de verzuimregistratie van de scholen gecontroleerd. Doel was om na te gaan of scholen het verzuim tijdig melden.

- *Spreekuur Leerplicht*

Dit schooljaar hebben de leerplichtambtenaren één spreekuur op school gehouden waar 5 jongeren voor werden uitgenodigd. Om diverse redenen van praktische aard (het kost veel tijd) en meer inhoudelijk (het straftraject van school afbakenen van het leerplichttraject) is er in de loop van het jaar voor gekozen de spreekuren voorlopig niet voort te zetten. In plaats daarvan krijgen leerlingen, na de gebruikelijke waarschuwingen en straf van school, als ze voor de 9de keer te laat zijn een waarschuwingsbrief van de leerplichtambtenaar, eventueel gevolgd door een doorverwijzing naar Halt.

- *Verzuimloket*

Sinds augustus 2009 is het verzuimloket van DUO-IB-groep actief voor het VO en het MBO. De scholen melden het verzuim via het loket en de meldingen komen automatisch bij de juiste gemeente en leerplichtambtenaar terecht. Het is dan de taak van de leerplichtambtenaar om contact met school op te nemen om meer informatie en een verzuimoverzicht van school te krijgen.

Hoewel melding via het verzuimloket voor VO-scholen verplicht is, krijgen de leerplichtambtenaren nog vaak telefonisch of via de e-mail verzuimmeldingen. Zij vragen dan de melding ook in het verzuimloket te doen. Zo'n melding geldt als wettig bewijs als een proces-verbaal moet worden opgemaakt.

- *Buitengewoon opsporingsambtenaar (BOA)*

Beide leerplichtambtenaren zijn beëdigd BOA. Dit is nodig om proces-verbaal op te mogen maken. De leerplichtambtenaren maken op verzoek ook pv op tegen ouders van basisschoolleerlingen in Montfoort en Oudewater.

- *Cursussen leerplichtambtenaren.*

Ella Launspach heeft de tweedaagse Introductieopleiding RMC gevolgd. Deze cursus wordt aangeboden door de Bestuursacademie in samenwerking met Ingrado (de landelijke vereniging voor leerplicht en RMC).

De leerplichtambtenaren gaan in schooljaar 2011-2012 de vakopleiding Leerplicht/RMC volgen. Doel is verdere professionalisering en het leggen van een steviger (juridische) basis. Tussen 15 september en 31 december 2011 worden zij één dag per week vervangen door Saskia Moorthaemer, leerplichtambtenaar in De Ronde Venen.

- *Verwijsindex Risicjongeren (VIR)*

Door onduidelijkheid over de te hanteren criteria, die ook leven bij andere aangesloten deelnemers, hebben de leerplichtambtenaren nog geen meldingen gedaan in de Verwijsindex Risicjongeren (VIR). De VIR is een digitaal meldingssysteem waarin hulpverleners kunnen melden dat ze zich zorgen maken over een jongere. Doel is dat hulpverlenende instanties beter gaan samenwerken.

- *Aanmelden in Beeld (AiB)*

Vorig schooljaar is gestart met het in beeld brengen van de overgang van het VMBO naar het MBO. De VMBO scholen hebben hun jongeren aangemeld bij het computersysteem van AiB en de MBO scholen halen de bij hun aangemelde jongeren er weer uit. De jongeren die overblijven zijn de risico jongeren die mogelijk niet aankomen bij een vervolg opleiding. Deze jongeren zijn door dit systeem goed in beeld en te benaderen voor extra ondersteuning door de decaan. Vanuit leerplicht zijn de ouders van deze jongeren benaderd om hun verplichting hun kind in te schrijven op een vervolgopleiding te benadrukken.

Bijlage 1

Algemene informatie over de Leerplichtwet 1969

Definitie leerplicht en kwalificatieplicht

Alle kinderen en jongeren die in Nederland wonen, zijn vanaf hun vijfde jaar leerplichtig: ze moeten dan verplicht naar school. Ze zijn 'volledig leerplichtig' tot en met het schooljaar waarin ze 16 jaar worden.

Totdat jongeren 18 jaar zijn, zijn ze 'kwalificatieplichtig'. Dat betekent dat ze verplicht een opleiding moeten volgen tot ze een startkwalificatie behaald hebben: een mbo-diploma vanaf niveau 2, een havo-diploma of een vwo-diploma. Dit hoeft niet in de vorm van volledig dagonderwijs, maar kan ook uit een combinatie van leren en werken bestaan.

Uitgangspunten van de Leerplichtwet

Uitgangspunt van de wet is dat er voor iedere jongere een passend onderwijsaanbod moet zijn. Daar tegenover staat de verplichting voor de jongeren om gebruik te maken van het onderwijsaanbod.

Handhaving van de Leerplichtwet houdt in dat de leerplichtambtenaar erop toeziet dat iedere leerplichtige jongere in de gemeente bij een school staat ingeschreven en ook daadwerkelijk naar school gaat. Gebeurt dit niet, dan worden de jongeren en/of ouders ter verantwoording geroepen en indien nodig kunnen er sancties worden opgelegd. In de memorie van toelichting van de Leerplichtwet staat dat handhaving vooral het karakter moet dragen van maatschappelijke zorg, en minder dat van justitieel optreden. De leerplichtambtenaar neemt niet de zorg voor het kind over. Ouders en school (en/of hulpverlening) zijn en blijven hiervoor primair verantwoordelijk.

Uitvoering

Het toezicht op de naleving van de Leerplichtwet is opgedragen aan het college van burgemeester en wethouders. Zij wijzen daarvoor een (of meerdere) leerplichtambtenaren aan. Deze leerplichtambtenaren worden beëdigd door de burgemeester (Leerplichtwet artikel 16, lid 1 en 2).

Taken en rollen die voortvloeien uit de Leerplichtwet

- **De jongere** in de leeftijd van 5 tot en met 16 jaar moet ingeschreven staan op een school en deze school ook daadwerkelijk bezoeken. Vanaf 16 tot 18 jaar zijn de jongeren kwalificatieplichtig. Ongeoorloofd schoolverzuim is niet toegestaan.
- **De ouders** dragen verantwoordelijkheid: zij dienen ervoor te zorgen dat hun kind op een school staat ingeschreven en de school bezoekt.
- Vanaf de leeftijd van 12 jaar wordt **de leerling zelf** medeverantwoordelijk gesteld voor het schoolbezoek. Vanaf 12 jaar kunnen zowel de ouders als de jongere zelf ter verantwoording worden geroepen en kan zowel tegen ouders als tegen de jongere een proces-verbaal worden opgemaakt.
- **De directeur van de school** is verplicht alle in- en uitschrijvingen binnen zeven dagen door te geven aan de gemeente, zodat de leerplichtadministratie actueel blijft. De directeur is wettelijk verplicht verzuim na drie opeenvolgende dagen te melden aan de leerplichtambtenaar. Ook zodra een leerling zonder geldige reden 16 uur verzuimt binnen 4 aaneengesloten weken is de school verplicht om het verzuim bij leerplicht te melden. Per 1 augustus 2009 heeft DUO het digitale verzuimloket ingevoerd. De scholen voor VO en MBO zijn verplicht om verzuim via dit loket te melden. De bedoeling is dat in de toekomst scholen alle in- en uitschrijvingen via dit loket aan DUO doorgeven en niet meer rechtstreeks aan de gemeente.
- **De leerplichtambtenaar** draagt zorg voor de uitvoering van de Leerplichtwet en heeft vier basistaken:
 1. Het behandelen van verzoeken om extra verlof en ontheffingen/vrijstellingen.
 2. Het verlenen van maatschappelijke zorg aan jongeren van vijf tot achttien jaar ter voorkoming van ongeoorloofd schoolverzuim en voortijdig schoolverlaten.
 3. Het verrichten van justitiële afhandelingen volgens de Leerplichtwet. De leerplichtambtenaren zijn Buitengewoon Opsporings Ambtenaar (BOA)
 4. Het ondersteunen en (mede) ontwikkelen van beleid en het geven van voorlichting.

De leerplichttaak is onder te verdelen in 3 onderdelen: preventief, curatief en repressief.

Preventief

De leerplichtambtenaar neemt deel aan de zorgadviesteam (ZATs) van de scholen voor voortgezet onderwijs en middelbaar beroepsonderwijs in Woerden. Daar waar problemen zich voordoen, is het van belang snel te reageren. In de ZATs worden problemen rond leerlingen gesignaleerd en besproken met verschillende partijen, te weten de school, maatschappelijk werk, politie, GGD arts of –verpleegkundige, ambulant begeleider van het speciaal onderwijs en leerplichtambtenaar.

Het geven van voorlichting over de Leerplichtwet en het verstrekken van informatie en advies aan ouders en scholen hoort bij het onderdeel preventie.

Curatief

Na een verzuimmelding stelt de leerplichtambtenaar een onderzoek in naar de reden van het verzuim. Doel van de interventie(s) is om de leerling zo snel mogelijk weer op school te krijgen.

Repressief

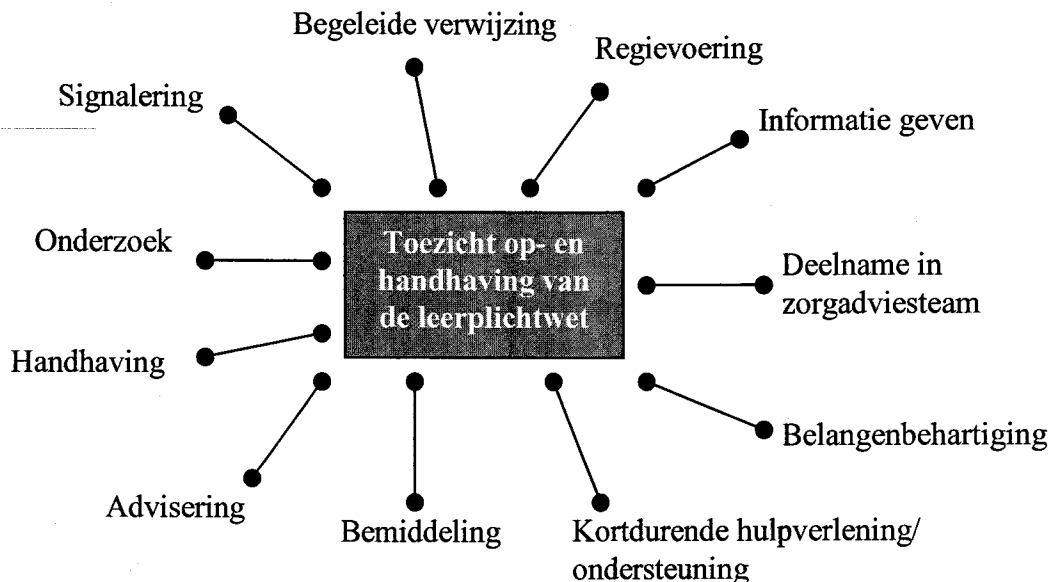
Als de leerling na herhaalde gesprekken en/of waarschuwingsbrieven blijft verzuimen, maakt de leerplichtambtenaar proces-verbaal op.

Een afschrift van het proces-verbaal dat de leerplichtambtenaar naar het Ministerie van Justitie zendt, gaat naar de Raad voor de Kinderbescherming. De Raad voor de Kinderbescherming verricht een basisonderzoek naar de gezinssituatie. Soms leidt dat tot het opleggen van een maatregel Hulp en Steun, wat betekent dat de jongere onder toezicht komt te staan van de jeugdreclassering. Doel van het opmaken van pv tegen de jongere is niet zozeer het straffen van de leerling, maar een opening forceren om weer naar school te gaan.

Bij een proces-verbaal luxeverzuim (buiten de schoolvakanties vrije dagen 'nemen') doet de Raad voor de Kinderbescherming geen onderzoek.

De interventies van de leerplichtambtenaren zijn divers en weergegeven in het volgende schema.

Samenvattend overzicht van de interventies

Soorten schoolverzuim

Absoluut verzuim

Er is sprake van absoluut verzuim als jongeren niet zijn ingeschreven bij een onderwijsinstelling, terwijl zij niet zijn vrijgesteld van deze verplichting. Het gaat om jongeren die als ingezetene in de gemeentelijke basisadministratie zijn ingeschreven, en nog leerplichtig of kwalificatieplichtig zijn.

Relatief verzuim

Relatief verzuim is verzuim waarbij de leerling en/of zijn ouders niet aan de verplichting hebben voldaan om te zorgen voor geregeld schoolbezoek, terwijl geen vrijstelling van deze verplichting bestaat (Leerplichtwet, artikelen 2, 4, 4a en 4c).

Relatief verzuim kent twee vormen:

- luxe verzuim, verzuim voor extra vakantie buiten de schoolvakantie en
- signaal verzuim, ongeoorloofd verzuim in de vorm van 'spijbelen'. Dit kan bestaan uit regelmatig te laat komen of een aantal uren of dagen wegblijven tot in uiterste gevallen volledige schoolweigering.

Met de scholen is afgesproken dat gemeld wordt wanneer een leerling begint te verzuimen of regelmatig te laat komt, indien de school weet of vermoedt dat de school zelf geen vat op het verzuim krijgt (sancties van school hebben geen effect).

Om de inzet van leerplicht zo effectief mogelijk te maken wordt de scholen gevraagd om niet te wachten tot de wettelijke termijn van drie aaneengesloten schooldagen of meer dan 16 uur in 4 aaneengesloten weken.

Wanneer er twijfels zijn over de werkelijke oorzaken van het ziekteverzuim is afgesproken dat de schoolarts wordt ingeschakeld en volgt, indien nodig, een gesprek bij leerplicht.

Signaal verzuim

Signaal verzuim is het zorgelijke verzuim van een leerling. Het gaat om leerlingen die structureel verzuimen. Veelvuldig te laat komen is ook een vorm van signaal verzuim. Signaal verzuim kan een voorbode zijn van voortijdig schoolverlaten.

De school meldt via het verzuimloket het verzuim van de leerling. Leerplicht neemt contact op met de school voor een verzuimoverzicht en om te informeren wat school zelf heeft gedaan om het verzuim te doen stoppen en vraagt naar eventuele bijzonderheden van de leerling.

De leerplichtambtenaar nodigt de ouder(s) en leerling binnen twee weken uit voor een gesprek op het stadhuis. Tijdens dit gesprek wordt een analyse gemaakt van het probleem en wordt de reden van het schoolverzuim achterhaald. Er worden mogelijke oplossingen gezocht en afspraken gemaakt met ouders en de leerling. Er kan hulpverlening ingeschakeld worden, zoals het algemeen maatschappelijk werk, Bureau Jeugdzorg, huisarts of schoolarts. Blijft het schoolverzuim doorgaan en weigeren ouders en/of de jongeren hulp, dan wordt proces-verbaal opgemaakt. Dit kan zowel aan de ouder(s) als aan de jongere van 12 jaar of ouder. Bij een proces-verbaal van een jongere doet de Raad voor de Kinderbescherming altijd een kort onderzoek om een strafadvies te formuleren. Een straf kan verschillende vormen hebben, zoals bijvoorbeeld een jeugdreclasseringmaatregel en/of een leer- of taakstraf.

De signaalmeldingen uit het voortgezet onderwijs vragen vaak intensieve begeleiding. Dit zijn veelal zaken met hulpverlening in het gezin en diverse problemen van zowel de jongere als het gezin. Het kost de leerplichtambtenaar veel tijd om met de verschillende partijen te overleggen en op één lijn te komen.

Is er sprake van structureel te laat komen of een andere vorm van matig signaalverzuim, dan kan in 1ste instantie een proces-verbaal Halt worden opgemaakt. De jongere en ouders worden dan opgeroepen en de jongere krijgt een leer- werkstraf.

Bemiddeling

Een belangrijke taak van leerplicht /RMC is het voorkomen van voortijdig schoolverlaten. Bemiddeling tussen de jongere (en/of ouders) en de school kan hier een bijdrage aan leveren. Regelmatig benaderen ouders leerplicht/RMC rechtstreeks omdat zij in conflict zijn met school en daar niet goed uitkomen of bijvoorbeeld het niet eens zijn met een verwijzing naar speciaal onderwijs. Ook scholen nemen geregeld contact op met leerplicht om advies te vragen bij een conflictsituatie met ouders, over gedragsproblemen van leerlingen of over procedures van schorsing en verwijdering.

Bijlage 2

RMC / Voorkomen van voortijdig schoolverlaten

Het RMC Westelijk Weidegebied Utrecht

De RMC-wet regelt de Regionale Meld- en Coördinatiefunctie Voortijdig Schoolverlaten. De vijf gemeenten Woerden, Oudewater, Montfoort, De Ronde Venen (vanaf 1-1-2011 inclusief Abcoude) en Stichtse Vecht (tot 1-1-2011 Maarssen, Breukelen en Loenen) vormen samen subregio Westelijk Weidegebied Utrecht (WWU). Woerden is coördinatiegemeente voor het RMC voor de subregio Westelijk Weidegebied. Deze subregio maakt deel uit van RMC regio 19 met Utrecht als contactgemeente. Er zijn 39 RMC regio's in Nederland.

RMC-wet tegen voortijdig schoolverlaten

De RMC -wet is de basis voor het gemeentelijk beleid als het gaat om het voorkomen van voortijdig schoolverlaten. De RMC-wet bepaalt dat gemeenten alle voortijdig schoolverlaters tot 23 jaar moeten registreren en dat ze zich moeten inspannen om deze voortijdige schoolverlaters terug te laten keren in het onderwijs, zodat ze alsnog een startkwalificatie kunnen behalen.

De RMC-wet verplicht de gemeente tot het opzetten van een regionaal netwerk van ketenpartners en stelt de gemeente verantwoordelijk voor een registratiesysteem voor meldingen van voortijdig schoolverlaters.

Voortijdig schoolverlaters zijn jongeren die zonder startkwalificatie het onderwijs verlaten. Een startkwalificatie (diploma vwo/havo/mbo2) is het minimale onderwijsniveau dat nodig is om een kans te maken op duurzaam werk op de arbeidsmarkt.

Activiteiten RMC

De opleidingsadviseur/leerplichtambtenaar MBO is het eerste aanspreekpunt bij de gemeente voor de ROC's als het gaat om verzuim, consultatie, bemiddeling en (dreigend) voortijdig schoolverlaten. Het begeleiden van jongeren die de opleiding voortijdig (dreigen te) verlaten zonder startkwalificatie is een hoofdtaak.

De meeste kwalificatieplichtigen zitten op het MBO. De contactpersonen van de opleiding nemen contact op met de gemeente maar het komt ook regelmatig voor dat ouders en leerlingen bellen of mailen. Ook hulpverleners zoeken contact om te overleggen.

Er is een verzuimprotocol met de ROC's met afspraken over het oppakken van verzuimmeldingen. Leerlingen worden uitgenodigd voor een gesprek om de aard van het verzuim te achterhalen. De eerste keer krijgen jongeren een waarschuwing. De zwaarte van de waarschuwing is afhankelijk van de problematiek.

De gemeente benadert voortijdig schoolverlaters actief door hen brieven te sturen en op huisbezoek te gaan. Indien een telefoonnummer of e-mail bekend is, worden de jongeren gebeld en/of gemaïld. Afhankelijk van de motivatie en/of problematiek worden jongeren uitgenodigd voor een persoonlijk gesprek.

Actie van OCW

Midden juli heeft het ministerie van onderwijs, Cultuur en Wetenschap (OCW) felicitatiekaarten verstuurd aan ongeveer 85.000 jongeren die in het schooljaar 2010-2011 hun vmbo-diploma hebben gehaald. De felicitatiekaart roept hen op verder te leren en een startkwalificatie te halen. Op de kaart staan verder de voordelen van een startkwalificatie beschreven en staat waar leerlingen terecht kunnen voor hulp als zij zich nog niet hebben ingeschreven voor een vooropleiding. De felicitatiekaarten verwijzen jongeren voor vragen over de kaart naar de website www.aanvalopschooluitval.nl.

Alle (circa 35.000) leerlingen die in het schooljaar 2010-2011 gezakt zijn voor hun eindexamen ontvangen eind juli een brief van de minister van Onderwijs Marja van Bijsterveldt. De brief werd dit jaar voor het eerst verstuurd. In de brief die deze leerlingen krijgen, benadrukt de minister het belang van een startkwalificatie en roept ze hen op het eindexamenjaar over te doen. De brief verwijst jongeren voor verdere vragen naar de website

OCW voert een krachtig beleid tegen het voortijdig schoolverlaten, waarvoor regionale convenanten zijn afgesloten met de RMC regio's voor de schooljaren 2007-2011. De doelstelling was het aantal schoolverlaters te laten dalen tot 35000 in 2011. In het schooljaar 2011-2012 worden de convenanten verlengd voor 1 jaar. Er wordt een nieuw convenant gesloten voor de looptijd van drie jaar (2012-2015) met als doel het aantal voortijdige schoolverlaters verder terug te brengen tot 25.000 jongeren.

Bijlage 3

Uitleg vrijstellingen

De leerplichtambtenaar kan vrijstellingen van de leerplicht verlenen op grond van de volgende wetsartikelen:

Artikel 11 van de Leerplichtwet

Artikel 11d. Dit artikel wordt door de leerplichtambtenaar gebruikt voor beroep op vrijstelling van geregeld schoolbezoek voor jongeren wegens ziekte. Bijvoorbeeld jongeren die voor een periode zijn opgenomen of een deel van de schooltijd een behandeling volgen.

Artikel 11g. Jongeren die door ander gewichtige omstandigheden verhinderd zijn de school te bezoeken. Er wordt alleen vrijstelling verleend als het gaat om omstandigheden die buiten de wil en invloed van de ouders en/of jongeren liggen. De directeur van de school beslist over aanvragen tot 10 schooldagen per schooljaar. Voor meer dan 10 schooldagen beslist de leerplichtambtenaar.

Artikel 15 van de Leerplichtwet

Op grond van bijzondere omstandigheden kan voor kwalificatieplichtigen vrijstelling gegeven worden voor inschrijving aan een school/instelling, als wordt aangetoond dat de jongere op andere wijze voldoende onderwijs geniet.

Artikel 3a en 3b van de Leerplichtwet

Het is niet alle jongeren gegeven in het gangbare onderwijstraject een startkwalificatie te halen. Voor hen kan vervangende leerplicht of een speciaal traject een mogelijkheid zijn om het zicht op een startkwalificatie te houden. In de artikelen 3a en 3b van de Leerplichtwet is de vervangende leerplicht voor 14-, 15- en 16-jarigen ('laatste schooljaar') geregeld.

Artikel 5a van de Leerplichtwet

Als de jongere op grond van lichamelijke of psychische gronden niet geschikt geacht wordt om tot een school /onderwijsinstelling te worden toegelaten.

Artikel 5c van de Leerplichtwet

Als de jongere als leerling staat ingeschreven op een school buiten Nederland en deze school geregeld bezoekt.